

*Основні принципи, тематична спрямованість: захист інтересів скривджених, принижених, знедолених і несправедливо ображених, надання юридичних консультацій***МАЛОЗАХИЩЕНИХ**

Загальнодержавна інформаційна громадсько-політична газета. Засновник ГО "З'єднання борців "За справедливість"

*Пропозиція депутатам усіх рівнів***ХАЙ БУДЕ ЦАРСТВО НЕБЕСНЕ**

Царство „Небесне, це — де нема злочинців. Їм там місця нема. Як же ж зробити, щоб те там, стало ось тут? Треба, щоб оце злочинство, яке маємо, переробило себе — переродилося на доброчинство. Великий досвід Америки й Європи самоочищення, для такого хитрого і лукавого народу, як ми — підходить, але є загроза, що наші хитрість і лукавство — показна побожність, дещо більші ніж їхній досвід. У всякому разі, досвід добрий для вирішення будь-якої проблеми, якщо він привносить у її вирішення елемент притаманний місцевості, де вона виникла.

Дякуючи Богу, Європі і Америці ми маємо зародок демократії — гласність і свободу, достатні для виявлення злочинців. Попри це, їм ще важко живеться, бо покара не досягає їх негайно. Того ж, що їх все одно Бог покарає, вони не відчувують, бо, поки що, більше покладаються на сатану — служать мамоні (грошолобству).

Як же використати сучасні можливості для подальшого розвитку України, до справедливого суспільства, до Божого правосуддя. Звичайно, це треба, щоб святій світ судили, але де їх взяти? Очевидно треба робити з тих, що є. Як? Поміркуємо. Засоби масової інформації часто брешуть. Правоохоронні органи не реагують ні на злочини, ні на ЗМІ, ні на брехню, ні на правду (окрім випадків, коли їм того хочеться). Закони з цього при-

воду є, але щоб вони діяли, треба ввести методіку і запустити механізм у дію. Наприклад, так: прокурор (чи інший правоохоронний чиновник), який не відреагував на публікацію з ознаками злочину впродовж місяця (не спростував її публічно і аргументовано, або не притягнув до відповідальності у встановленому законом порядку винного злочинця, або брехуна ЗМІ) — автоматично перестає бути прокурором (чи займати іншу, відповідальну за вирішення проблеми, посаду); депутат, голова ради (будь-якого рівня), інша перша особа — керівник органу, на території чи в підлеглості котрого не чітко діє цей механізм, — автоматично (без суду) втрачає право займати свою посаду; суддя, прокурор і будь-який інший чиновник, якому в документах чи в процесі розгляду справи, хоч раз вказувалося, що він діє (бездіє) не законно, і коли, після скарг у компетентний орган України чи Європи, виявилось, що він дійсно діяв (бездіяв) не законно і не зупинився (після того, як йому про це було заявлено) — автоматично втрачає право займатися подібною діяльністю.

З приводу нечіткості діяльності або бездіяльності цього механізму — будь-яка громадська організація будь-якого рівня, повинна мати право звернутися з позовом до суду безперешкодно. Рішення суду з цього приводу набирає законної сили, коли його не оскаржують в строк, або ж (в разі оскарження) — після Європейського суду. Про-

вадження по таких справах повинно бути за вдвічі скороченими строками і без права повернення справи на новий розгляд.

На виконання прав наданих Конституцією України ст.55 ч.4 та ст. 59, держава повинна фінансувати безоплатний захист малозахисних. Таке фінансування повинно здійснюватися лише через ті громадські організації і засоби масової інформації, до яких за захистом звернулися малозахиснені. Якщо таке фінансування не відбувалося з початку захисту, то після виграного суду в інтересах малозахисненого, організація виставляє рахунок державі за виконану послугу малозахисненому, із включенням у цю суму коефіцієнту затримки розрахунку, який він відбувався негайно після виконання послуги по кожній процедурі захисту, за тарифами адвокатських контор в даній місцевості. Малозахисними вважати всіх осіб (фізичних і юридичних), котрим відмовили у захисті адвокатські контори, або ті, які особа прогнала захищаючи себе в державних органах. Держава і політичні партії повинні замовляти громадський захист малозахисних в справах, які являють суспільний інтерес, авансуючи, чи кредитуючи такий захист громадською організацією, що має авторитет справедливої.

**Рада "З'єднання борців  
"За справедливість"****УЧАСНИКАМ ВИБОРЧОГО ПРОЦЕСУ**

В інтересах малозахисних, заради врівноваження можливостей малозабезпечених суб'єктів виборчого процесу, керуючись Законом України „Про внесення змін до Закону України „Про вибори народних депутатів України” та Положенням про середньозважений показник вартості одиниці друкованої площі та одиниці ефірного часу в засобах масової інформації для проведення передвиборної агітації під час виборів депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів 26 березня 2006 року, визначений Центральною виборчою комісією разом з Національною радою України з питань телебачення і радіомовлен-

ня та Державним комітетом телебачення і радіомовлення України 09.11.2005р. №140, — газета „Вісник малозахисних”, не передбачає прибутку з реклами партій, а лише, висвітлюючи виборчий процес в інтересах малозахисних і правдиво інформуючи малозахисних про учасників і події виборчої кампанії на засадах об'єктивності, неупередженості та збалансованості, — забезпечує власну діяльність. Тому, встановлює вартість одиниці друкованої площі за ціною нижчою в регіоні: 1000 кв.см. — 1000 грн.;

500 кв.см. — 500 грн.;  
250 кв.см. — 250 грн.;  
125 кв.см. — 125 грн.;  
100 кв.см. — 100 грн.;

відповідно: 1кв.см. — 1 грн.

Газета ВМ у більшості розповсюджується безкоштовно, тому може, залежно від наявності коштів на видання, збільшувати тираж і змінювати зону розповсюдження на територію, відповідну призначенню публікацій.

Нагадуємо, що на сьогодні газета ВМ передплатується в 20 областях і в м. Києві, найбільш масове її розповсюдження міста Нетішин, Славути і Славуцький район, місто Шепетівка і Шепетівський район Хмельницької області, та місто Острог і Острозький район Рівненської області.

**Редакційна рада  
Газети ВМ**

## НЕЗАСУДЖЕНИЙ ГЕНОЦИД

*Продовження публікації витягів матеріалів з книги „Великий терор на Хмельниччині” (видання друге, доповнене і виправлене) автори В.А. Дмитрик Л.А. Савицький та ін. Очікуємо, що з часом читач відгукнеться на цю публікацію, а після закінчення відгуки опрацюємо і теж опублікуємо. Початок в січневому номері Вісника Малозахищених №1(34) 2005р.*

## НА КІСТКАХ РЕПРЕСОВАНИХ

Могутність СРСР росла на кістках репресованих українців. Терор, що почали застосовуватися з початком примусової колективізації та розкуркулення працьовитих родин, тривав протягом усієї радянської доби.

Московсько-більшовицька деспотія не знала меж. Її удосконаленню сприяли комуністичні прихвосні на місцях, а з ними й ті, хто сліпо вірив у необхідність нових порядків. Загони активістів усе старанніше винищували нових і нових «ворогів народу» підводячи під це тавро будь-яку «провину». Беззаконно сприяло і розуміння ними, що їхні дії тільки заохочуються. Під звинувачення йшло все, що можна було прискิปатися і найменший натяк — донос, необережне правдиве слово — і людини немає.

Так було і в моєму маленькому селі Теліжинці Старосинявського району, в якому у тридцять роки репресовано 6 чоловік. Вони були простими селянами, однак місцеві виконавці сваволі мали всі права над кожною людиною в селі, надто ж якщо за цим стояв певний зиск.

Сьогодні вже мало залишилося людей, які в 30-ті роки були дорослими і ті події пам'ятають чітко й детально. Нині свідчити можуть молодші, тоді — підлітки, які, звісно, не могли все пам'ятати чи розуміти те, що відбувалося. Однак і їхні нерясні слова — в наш час це не єдині Документи.

Свідчить жителька с Теліжинці Старосинявського району Хмельницької області Лідія Петрівна Бучко (дівоче прізвище — Панчук), 1925 р.н., одна з тих, хто постраждав од репресивних заходів:

— Мій батько, Панчук Петро Влазович, був першим бухгалтером теліжинецького колгоспу. В 1931 р. видав

людям по 100 г проса. Прибічники «підшили політику» за «розбазарювання колгоспного майна» і забрали. Додому повернувся у 1940 р., прийшов помирати. Був кволим, творим, навіть не міг говорити. Як забрали його вночі, всі 9 років нічого не знали про нього. Скоро й помер. Перед смертю сказав тільки, що будував Біломорканал.

Не повернулися додому репресовані в 30-х роках: Роздорозний Олександр, вигнаний з сім'єю з хати, бо не записувався в колгосп. Залишив троє дітей. Як забирали, взяв дитину на руки і сказав: «Дивись на батька, бо, може, більше не побачиш».

Роздорозний Василь, брат Олександра. Сім'ю вигнали з хати. Його забрали, звинувативши в тому, що читав Біблію. Не повернувся.

Роздорозний Сидір — йому підсунули якусь накладну, підписав. А хтось, що там було написано. Був неграмотним.

Роздорозний Іван — мав дуже гарну жінку, яку вподобав 1-й комуніст, голова колгоспу Терентій Лисюк. Що хотів, те виробляв у селі, про себе говорив: «Я — совєцький царьок!» Він відправив не одного. Залишив Іван четверо дітей.

Свідчить Віра Денисівна Панчук (Польова), 1926 р.н., жителька с Теліжинці:

— Мій свекор Панчук Кирило куркулем не був. Хата, як і в усіх, з болати. Але був господарем, мав шматочок лісу. Певно, за це його й забрали. Сім'ю вигнали з хати.

Свідчить уродженка с Теліжинці Лідія Кирилівна Костик (Дідук), 1945 р.н. (нині живе в с Заставці Старосинявського р-ну):

— Качурівський Костянтин Кирилович, мій дід, 1902 р.н., в числі перших вступив до колгоспу, був головою Телі-

жинецької сільради. В 1945 р. поставили головою колгоспу. В 1946 р., коли кругом була посуха, в Теліжинцях був високий урожай. Він як голова повністю виконав план хлібоздачі. Довели новий план, ще більший. І той виконав. І так тричі. Решту почав видавати колгоспникам. Встигло отримати лише декілька чоловік. Хтось повідомив про це районне начальство. Діда забрали. Мама написала до С.Ковпака, з Києва приїхала комісія, заходили по хатах, розпитували. Через 9 місяців діда звільнили. За цей час він став худим, старим і беззубим дідом; був у камері з поліцейськими. З ним забрали й інших. Тих теж відпустили раніше присудженого терміну, але повернулися вони дещо пізніше, ніж дід. Він казав: «Це не влада винна і не партія, що мене посадили. Це свої люди винні».

Свідчить Олександр Антонович Кручок, 1934 р.н., с Теліжинці:

— Антін Корнійович Кручок, мій батько, був у 1946 р. комірником. За рішенням і вказівкою голови колгоспу Качурівського Костянтина, бухгалтера Постернака Івана, видав людям, які працювали в колгоспі, на трудодні зерно. Про це дізнався уповноважений по нашому колгоспові, тодішній редактор районної газети Іван Маценко (здається, так його звали) і заявив районному начальству. Забрали їх усіх трьох. Спочатку були в Хмельницькій тюрмі. Казав, що спали прямо на цементі, як оселдці, — стільки їх було. Потім відправили десь у Сибір. Вернувся через 3 роки.

Поки що офіційно не встановлено точної кількості висланих і розстріляних. Не всіх незаконно репресованих реабілітовано. Про це повинні подбати ми.

*продовження витягів  
в наступному номері*

## НІ ФАШИЗМ, НІ ПРОВОКАЦІЯ „СОЮЗУ” НЕ ПРОЙДЕ!

На п'ятій сторінці газети „Подільський кур'єр” №42 (20-26 жовтня 2005р.) опублікована стаття Андрія Зайченка: „Партія „Союз”: фашизм не пройде!”. В якій опублікований бік-бординг цієї партії з портретом її лідера Олексія Костусева, постать Богдана Хмельницького та гасло: „з нами Бог і Росія”, але слово „Росія” кимось замальоване, а на ньому написано: „кацапів на гілляку”.

Підтримуємо заклики, що фашизм не пройде і націоналізм фашистський не пройде, але! Попри все це, З'єднання борців „За справедливість” (це не партія „Справедливість”, а громадська організація, яка щиро захищає права, свободи і законні інтереси малозахищених) розцінює бік-бординг „Союзу”, як провокацію українців. Засуджуємо партію „Союз” в провокації українського народу і розпалюванні ворожнечі заявами: „з нами Бог і Росія” і малюнками Богдана Хмель-

ницького. Щирим українцям очевидно, що хоч Богдан Хмельницький сподівався захисту від Росії, Україна отримала не лише брата, але й багатовікового ката, який голодомором нас морив (усім Союзом) й до сьогодні душить, і як тільки може дерешкуру з України. В щирість Росіян, чи партію, яка за союз з Росією, українцям (в тім числі і російського походження) важко повірити, поки Росія не видасть злодія, який „хапнув” півтори сотні мільярдів рублів наших збережень.

Щирим українцям відомі КГБістські провокації з переодяганням у „бендерівців”, „воєків УПА”, „власовців”, то ж де гарантія, що не самі „Союз”-івці написали на тих бік-бордах „кацапів на гілляку”, щоб посварити нас щирих із решткою щирих росіян.

І нема чого перти на Миколу Томенка, що він вимагав відставки голови антимонopolного комітету Катусева ніби з на-

ціоналістичних інтересів, бо де результат антимонopolної роботи? — Хіба, що в Росії, бо на Україні він бездіє повсюдно. Найперше і найстрашніше — це монополія на захист прав, свобод і незаконних інтересів нечестивців при владі. Оце й є та причина, по якій ці бік-борди так „люблять” (щирі українці і росіяни), як „любили” бік-борди Януковича.

Ми українці, любимо росіян, але лише тих, хто нас любить і погодиться на гасла: „З нами Бог і ті росіяни, котрі не мріють зробити нас своїми рабами”. На жаль таких щирих доброчинців серед росіян сьогодні менше ніж, наприклад, у порівнянні з поляками, китайцями і будь-яким іншим народом.

(Увага! Після набору цієї статті, стало відомо, що Олексій Костусев вже покинув партію „Союз”)

*Голова ради ЗБЗС  
Анатолій Войтко*



## ПРИРЕЧЕННІ, ЧЕРЕЗ ЛИТВИНА І БУРЯКА І ІНШИХ БАЙДУЖИХ ДО МАЛОЗАХИЩЕНИХ

15 грудня Верховна Рада України на довго приречка малозахищених міста Нетішин, *щоб їх судила суддя Гавришук Лідія Петрівна.*

В кінці жовтня 2005 року „Вісник Малозахищених” опублікував у №19 (52) статтю Анатолія Войтка „Доки свавільний суддя – суд неправедний”. В статті на прикладах розповідається, як суддя Гавришук працює в суді проти малозахищених, використовуючи своє службове становище, Закон України і творячи беззаконня. Ця газета не могла бути не побаченою, депутатом у Верховній Раді України від Нетішина паном Буряком, чи Верховною

Радою України під головуванням пана Литвина, бо газета загальнодержавна переплачується у 20 областях і певне, що Україна контролюється їхніми інформаційними службами. Справа і мова не лише в цій судді – не лише в Нетішинській біді, а й в тій великій загальнодержавній біді, яку нам постачають отакі депутати із отаким головою Верховної Ради. Якби вони хотіли, то нема проблеми для них, щоб знати правду про суддю. Наприклад, перед тим, як вирішувати питання бути чи не бути судді, запитати громадськість, офіційно (за півроку до затвердження) запропонувати зробити обговорення призначення усім

місцевим ЗМІ. Адже суддя, це особа особлива, яка вирішує долі – позбавляє волі, права і свободи, забирає у особи її законний інтерес – на свій розсуд. І коли цей розсуд немає в собі Бога, то для кожної людини і особи, яка попадає під такий суд – катастрофа. У цій описаній справі, може бути лише одна надія, що на вибори до Верховної Ради України не попадуть депутатами і не будуть головувати у Верховній Раді подібні панам Литвину і Буряку, що дають нам таких суддів.

**Голова ради З'єднання борців  
“За справедливість”  
Анатолій Войтко**

## МИ ГАЄМО ЧАС. ПОЛЬСЬКИЙ ПРИКЛАД ПЕРЕКОНУЄ

*Повторюємо лист Віктора Гавури депутата міської ради міста Славута – учасника четвертої Української школи місцевого самоврядування, яка проходила на території Польщі з 12 по 19 листопада 2005р.*

В багаторічних дискусіях, що стосувались необхідності проведення реформ устрою Польщі, постійно обговорювались ідея побудови демократичного громадянського суспільства. Одночасно стверджувалося, що реалізація цієї ідеї вимагає поступового обмеження бюрократичного апарату держави і передачі його повноважень органам територіального самоврядування та установам, які опираються на самоорганізацію суспільних станів і груп. Демократичний централізм характеризувався повним підпорядкуванням держави руху співтовариств, профспілкових об'єднань і територіального самоврядування.

### Адміністративна реформа.

Роботи над реформою державного устрою і публічної адміністрації велися у Польщі з різною інтенсивністю від 1989 року. Незалежно від зміни урядів, характерною рисою усіх проєктів було прагнення перебудови держави, щоб вона стала раціональною, тобто упорядкованою та громадянською, а адміністрація – справною та ефективною.

Після кількох років робіт і дискусій, у 1998 році парламентом були прийняті закони про самоврядування воєводств і самоврядування повітів. Фундаментальна зміна – відновлення гмінного самоврядування – була першим кроком до побудови громадянського суспільства. Одночасно було розпочато інтенсивні роботи по підготовці до наступних етапів реформи. Таким чином, територію держави було поділено на наступні адміністративні одиниці: **гміни, повіти і воєводства.** (Подібно, як у нас: сільська рада, район, область. ред.)

Гмінна реформа з 1990 року була радикальним заходом і символічним розривом з попередньою системою влади. Вона мала виключно характер структурної перебудови адміністративних інститутів і не вимагала змін територіального поділу держави.

Унаслідок запровадження гмінної реформи, 27 травня 1990 року відбулися комунальні вибори – перші за більш ніж півстоліття цілком вільні вибори у Центральній і Східній Європі. Рушійною силою перебудови адміністрації і децентралізації влади була повітова реформа. Ця реформа, так само як і воєводська ре-

форма, несли з собою необхідність перебудови системи територіального поділу держави. Першу повітову карту було створено у 1993 році. Перед цим проводилися інтенсивні консультації, зустрічі обговорення. Особливе велике зацікавлення цим процесом було зі сторони гмін, що відображалось у рішеннях їхніх рад. Після кількох років перерви, роботи над поділом території Польщі на повіти відновилися після виборів 1997 року.

Основні фактори, які бралися до уваги під час конструювання повітової карти.

- зформовані і затверджені понадгмінні (районні) функції по відношенню до гмін, які оточують адміністративний центр повіту;
- економічний потенціал проєктивного повіту;
- історичні і культурні передумови;
- прийняття локальними спільнотами адміністративного центру повіту і його просторової організації;
- специфіка географічного положення та інші умови, пов'язані з характером розміщення поселення;
- кількість гмін, які мають утворювати повіт;
- кількість населення у проєктованому повіті;
- площа проєктованого повіту.

Вигляд повітової карти був предметом переговорів з органами локального самоврядування. Ця карта майже цілком була узгоджена з місцевою владою. Гміни визначали адміністративний центр проєктованого повіту і свою приналежність до нього у формі рішення рад гмін. Була запланована можливість зміни границь повітів – з досвіду відомо, що райони впливу повітових міст часто не покриваються з адміністративною межею.

242 утворених повіти виконують наступні вимоги: групують щонайменше 5 гмін, мають щонайменше 50 тис. мешканців, а на території їх діють: районна адміністрація (управління), районна комендатура поліції, районна комендатура державної пожежної охорони, а також територіальний державний санітарно-епідеміологічний інспектор, тобто такі установи, які становлять необхідний мінімум для діяльності майбутнього повіту.

Щодо решти 60 повітів, ці вимоги вико-

нані з незначними винятками (ці винятки настільки невеликі, що незважаючи на них можна говорити про раціональність і доцільність створення цих адміністративних одиниць).

У ході історичного процесу (незалежно від різноманітних реорганізаційних спроб, таких як ліквідація повітів у 1975 році), сформувались центри, які надавали спеціалізовані послуги для кількох навколишніх гмін. У цих осередках здоров'я, школи вищого ніж початкова, рівня, центри соціальної опіки, банки, служби, що надають дорожні, меліоративні, геодезичні, агрономні послуги. У цих містах також містяться такі важливі установи, як районні управління, суди прокуратури, податкові інспекції, комендатури поліції та пожежної охорони, служби зайнятості, санітарно-епідеміологічні інспекції тощо. Тому призначення центру повіту в такому місті є природним. Аналіз економічного й інституційного потенціалу показує, що необхідні умови виконують повіти, які згруповують щонайменше 5 гмін і мають більше ніж 50 тисяч мешканців.

Класифікація територіального поділу у Польщі та їх компетенції.

### 1. Гміни.

Мешканці гмін становлять найменшу локальну спільноту самоврядування. Гміна має окремий юридичний статус, а її самостійність підлягає судовому захисту. Устрій гміни визначається її статусом. Проект статуту гміни з більш ніж 300 тис. мешканцями повинен бути узгоджений з Головою Ради Міністрів. Утворення і з'єднання, поділ і скасування гмін, встановлення їх границь, назв і адміністративних центрів відбувається розпорядженням Ради Міністрів після консультацій з мешканцями. Гміна повинна охоплювати якомога більш однорідну територію, з врахуванням організації поселення, просторової організації суспільних та економічних зв'язків, що забезпечували б здатність виконувати громадські (публічні) завдання. Мешканці гміни вирішують усілякі питання через загальне голосування (вибори і референдум), або через органи гміни (рада гміни, ревізійна комісія, управа гміни, управління гміни).

**закінчення, на 4-5 стор.**

# МИ ГАЄМО ЧАС. ПОЛЬСЬКИЙ

## Закінчення листа Віктора Гавури депутата міської ради місцевого самоврядування, яка проходила

Потрібно підкреслити, що територія гміни досить велика за розмірами – значно більша за українську сільську раду. Наприклад, сільська гміна Камінна Гура розміщена на території 158 кв.км. Має у своєму складі 21 село, 4 школи (727 школярів), 2 гімназії (286 школярів), 4 бібліотеки, 2 будинки культури, 14 спортивних майданчиків, 2 спортивних зали. Можливо розмір є одним із чинників, які пояснюють досить широке коло повноважень гміни. Насьогодні найважливіші власні повноваження уряду гміни включають забезпечення: водопостачання та водовідведення, видалення твердих відходів (сміття); прибирання та освітлення вулиць; централізоване опалення; газопостачання; утримання та будівництво вулиць і доріг місцевого призначення; міський громадський транспорт; житлово – комунальні послуги; забезпечення освітніх послуг, включаючи дитячі садки та початкові школи, культура, включаючи місцеві бібліотеки та центри відпочинку; деякі соціальні послуги, включаючи соціальне забезпечення громадян похилого віку, інвалідів та безпритульних; дозволи на будівництво.

Крім „власних повноважень” уряди гмін мають певні (як правило, адміністративні) обов’язки, делеговані державною адміністрацією. Типовим прикладом такого обов’язку є запис актів громадського стану, або реєстрація автомобілів. Делеговані повноваження фінансуються шляхом соціальних дотацій. Сума що витрачається на виконання делегованих повноважень, не перевищує 30 % від ресурсів, які гміна витрачає на власні повноваження.

### Рада гміни.

Це законодавчий і контрольний орган у гміні. **Якщо центр гміни знаходиться на території даної гміни, рада гміни носить назву міської ради.** Кількість депутатів пропорційна до кількості мешканців. Термін скликання ради гміни становить 4 роки від дня виборів. Раду гміни очолює голова, якого обирають одночасно із трьома заступниками. Голова організовує роботи ради і веде засідання. Він не може виконувати обов’язки члена управи. Сесії ради гміни відбуваються за поданням голови не рідше ніж один раз на квартал. Рішення, що стосуються фінансових зобов’язань приймаються абсолютною більшістю голосів, при наявності не менше ніж половини складу органу гміни. За правильність фінансового господарювання гміни відповідає її правління. Господарювання фінансами є відкритим (прозорим), вїйт (або бургомістр) і управа зобов’язані інформувати мешканців про положення проекту бюджету і про використання бюджетних коштів. Рада гміни створює комісії (постійні і тимчасові) для реалізації окремих завдань гміни. Управа гміни є виконавчим органом, який призначається радою гміни, вона нараховує від 3 до 7 осіб (в залежності від волі ради). Управу очолює вїйт або бургомістр (президент міста), якого обирає рада гміни з числа депутатів або з-поза складу ради протягом 6 місяців

від дня оголошення результатів виборів. Вони керують справами гміни організовують роботу управи гміни, репрезентують гміни назовні.

### Господарювання фінансами.

Гміна веде самостійне фінансове господарювання на основі бюджету гміни, який затверджується на календарний рік. Проект бюджету представляє раді гміни його управа найпізніше до 15 листопада року, попереднього до бюджетного, а затверджують бюджет до кінця попереднього року. В бюджетній постанові також визначаються джерела фінансування дефіциту бюджету.

### Повіт.

Мешканці повіту утворюють локальну спільноту самоврядування. Повіт має окремий юридичний статус, який підлягає судовому захисту. Устрій повіту визначається його статутом. Типовий статут повіту визначає Міністр у справах публічної адміністрації. Повіт, як одиниця поділу, охоплює території гмін, які межують між собою, або територією міста на правах повіту. При утворенні, скасуванні, об’єднанні повітів (через розпорядження Ради Міністрів) бралось до уваги якомога найбільша однорідність просторової організації, поселення, а також суспільні зв’язки, які давали би можливість ефективно виконувати громадські завдання.

Завдання повіту не можуть порушувати компетенції гмін. Повіт може виконувати публічні завдання зі сфери урядової (державної) адміністрації на підставі порозуміння. Повіт не може займатись господарською діяльністю, яка б шкодила громадському добру та інтересам. Мешканці повіту вирішують справи шляхом загального голосування через вибори і повітові референдуми, або за посередництвом органів повіту (рада і управа повіту).

До найважливіших власних повноважень на рівні повіту відносяться: середня освіта; охорона здоров’я; утримання та будівництво доріг повіту; деяке соціальне забезпечення; бюро праці; захист від стихійних лих; захист прав споживачів; топографічна зйомка. 65 найбільших міст із статуту повітів відповідають за урядові повноваження гміни та повіту одночасно.

Роль регіонів (воєводств, по нашому – областей) у безпосередньому забезпеченні послуг дуже обмежена (хоча є приклади і такої ролі, а саме вища освіта та магістральні шляхи); вони займаються в основному, програми стратегічного планування та регіонального розвитку.

Більшість важливих повноважень забезпечується на рівні гміни. Загальні видатки гмін майже вчетверо перевищують загальні видатки на рівні повіту.

Нагляд за діяльністю місцевих урядів є обов’язком Прем’єр – міністра. Такий нагляд реалізується через воєводу, який є головою державної адміністрації на регіональному рівні, що перевіряє законність рішень, прийнятих місцевими радами. Якщо рішення місцевої ради не відповідає законодавству, воєвода може його анулювати. У цьому випадку місце-

вий уряд, у свою чергу, може подати апеляцію до адміністративного суду. Нагляд за фінансуванням місцевих урядів здійснюється незалежно Регіональними Рахунковими Палатами.

### Рада повіту.

Рада повіту є законодавчим і контрольним органом. Термін її скликання триває 4 роки. Депутати обираються на безпосередніх виборах. Розпустити раду повіту до закінчення терміну її скликання може через повітовий референдум. Рішення ради повіту приймаються простою більшістю голосів за присутності щонайменше половини статутного складу ради (за винятком таких питань як затвердження і зміна бюджету, для яких необхідна абсолютна більшість голосів статутного складу ради). Повітова рада обирає із своїх членів голову і одного, або двох заступників. Ці вибори відбуваються шляхом таємного голосування при абсолютній більшості голосів за присутності не менше ніж половини статутного складу ради району. Виключним завданням голови є організація роботи ради і ведення її засідань. Сесії ради скликаються головою не рідше ніж один раз на квартал. Депутати, перед тим як приступити до виконання своїх обов’язків, складають присягу. Вони зобов’язуються керуватись у своїх діях добром повітової спільноти самоврядування. Депутати не пов’язані з інструкціями запитами виборців. Мандат депутата ради повіту не можна поєднувати з мандатом депутата гміни чи депутата воєводства.

### Управа повіту.

Повітова управа є виконавчим органом повіту. До складу управи входить староста (голова повіту), його заступник та інші члени управи. Староста організовує роботу повітової управи і повітового староства. Він також керує поточними справами повіту і представляє повіт назовні. Він є керівником повітового староства і службовим начальником працівників староства, повітових служб і інспекцій, призначає усіх організаційних керівників повіту.

### Фінанси повіту.

Повіт проводить фінансове господарство на підставі бюджету повіту, який затверджується радою повіту на даний календарний рік. Бюджет повинен бути затвердженим до початку бюджетного року. Якщо бюджет не затвердить до цього терміну, то регіональна лічильна палата визнає його до 30 квітня бюджетного року. До цього моменту основою бюджетного господарства є проект бюджету. За правильне виконання бюджету відповідає повітова управа. Обороти повітовими коштами є прозорим. Регіональна лічильна палата контролює фінансове господарство.

### Створення нових форм воєводств.

Логічним наслідком і продовженням повітової реформи було створення нових, великих воєводств, які дають можливість продовження ефективної регіональної політики і дійсного формування стратегії регіонів, за активної участі та вирішальної ролі представників місце-



# ПРИКЛАД ПЕРЕКОНУЄ

ради міста Славута – учасника четвертої Українськ  
на території Польщі з 12 по 19 листопада 2005р.

вих спільнот. Головною проблемою реформи було властиве визначення границь нових воєводств – регіонів, беручи при цьому до уваги економічні зв'язки і мережу комунікацій, суспільну структуру та історичні традиції. Уповноважений уряду у Справах Реформи Публічної Адміністрації представив три варіанти поділу: на 12, 17 і 25 воєводств, зазначаючи, що перший варіант є найбільш раціональним і ефективним. У публічних дебатах було запропоновано нові проекти поділу держави на 14 або 15 воєводств: а також зберегти колишню кількість воєводств (49). Дискусія набрала емоційного характеру. Окремі регіони боролись за свій воєводський статус, або за розміщення центру воєводства на своїй території. На ґрунті локального патріотизму об'єднувались навіть політичні сили різної ідеологічної орієнтації. Проводили масової акції, такі як „живі ланцюги”, групові виїзди з петиціями до Варшави, презентації потенціалу регіонів на вулицях міст тощо.

Сейм, нижня палата Парламенту Польщі, 18 липня 1998 року проголосував за компромісний закон, згідно з яким у рамках адміністративної реформи з метою зміцнення локального самоврядування дотеперішні 49 воєводств замінялися на 16 нових. За цей закон проголосувало 326 депутатів, 45 були проти, а 41 утрималися від голосування. Через кілька днів, 7 серпня 1998 року уряд прийняв рішення, що у Польщі буде створено 308 повітів і 65 міст на правах повіту. Децентралізація, як наслідок реформи територіального поділу, увійшла в життя з 1 січня 1999 року.

## Воєводство (регіон).

Найважливішими критеріями при утворенні воєводств були: функціональність, колективна безпека, суспільне прийняття, географічне положення, пристосування до європейських стандартів, культурно-історичне минуле, державні інтереси. Утворення великих воєводств-регіонів (на думку поляків) не становить загрози для територіальної чи інтегральної цілісності держави. Воєводське самоврядування діє у рамках свого бюджету, і законів, прийнятих парламентом, під наглядом уряду і воєводи, а також під контролем незалежної судової влади. встановлення у великих воєводствах самоврядування, яке відповідає за економічний розвиток і регіональну політику, підвищує економічну конкурентоспроможність регіону і покращує ефективність польської економіки, згідно із законодавством, мешканці воєводства утворюють регіональну спільноту самоврядування воєводство – це найбільша одиниця територіального самоврядування країни, створена з метою виконання завдань публічної адміністрації. устрій воєводства визначає його статут, який повинен бути узгоджений з головою ради міністрів. Органи воєводського самоврядування не є для повіту і гміни органами нагляду і контролю, а також не є органами вищого рівня у адміністративному процесі. до компетенції воєводського самоврядування належить

виконання публічних завдань воєводського характеру, законодавчо не застережених до компетенції державної (урядової) адміністрації. воєводське самоврядування, на підставі своїх правових повноважень, приймає місцеві правові акти, які є обов'язковими до виконання на території воєводства.

## Воєводський сеймик.

Це законодавчий і контрольний орган воєводського самоврядування. Термін скликання воєводського сеймика – 4 роки від дня виборів. До його складу входять депутати яких обирають безпосереднім голосуванням. Питання дострокового розпуску воєводського сеймика може бути вирішено шляхом референдуму. Голову воєводського сеймика і трьох його заступників обирають абсолютною більшістю голосів за присутності не менше ніж половини його статутного складу. Голова сеймика організовує його роботу і веде засідання. Як голова сеймика, так і його заступники не мають права входити до складу воєводської управи. Воєводський сеймик обирає з числа своїх членів маршалка воєводства та інших членів воєводської управи (за поданням маршалка), абсолютною більшістю голосів у таємному голосуванні, за присутності щонайменше половини свого статутного складу. Сеймик призначає і звільняє воєводського скарбника як головного бухгалтера воєводського бюджету (за поданням маршалка, при таємному голосуванні, абсолютною більшістю голосів, за присутності не менше ніж половини статутного складу сеймика). Сесії сеймика відбуваються також за скликання голови, і також не рідше ніж один раз на квартал. Сеймик воєводства виконує контрольні функції по відношенню до діяльності управи воєводства і організаційних підрозділів воєводського самоврядування. З цією метою, для контролю їх роботи, створюється ревізійна комісія.

## Управа воєводства.

Це виконавчий орган воєводства. До його складу входять: маршалок воєводства (як його голова), заступник голови і три члени. Обов'язки члена воєводської управи не можна поєднувати з іншими обов'язками у гміні, повіті, роботою у державній адміністрації, а також з мандатом депутата польського сейму чи сенаторським мандатом. Рішення управи приймаються за присутності половини її складу, шляхом явного (відкритого) голосування (за винятком тих випадків, для яких законодавство передбачає іншу процедуру). Голос маршалка є вирішальним у випадку рівної кількості голосів. Управа виконує воєводські завдання при допомозі воєводського маршалківського управління і органів воєводського самоуправління, або воєводських юридичних осіб.

## Фінанси воєводства.

Бюджет – це основа самостійного фінансового господарювання воєводства. Бюджетна ухвала приймається перед початком бюджетного року. Як фінансовий план вона охоплює:

1 планові прибутки і витрати воє-

водства

2 джерела фінансування бюджетного дефіциту

3 витрати пов'язані з багаторічними програмами, а особливо інвестиційними. Проект бюджету опрацьовує і представляє воєводське правління, не пізніше ніж 31 жовтня попереджачого бюджетний рік. Без згоди правління сеймик не може вводити зміни в проект бюджету, які спричиняються до збільшення витрат при одночасному збільшенні бюджетного дефіциту. За правильне виконання ухваленого і прийнятого бюджету відповідає правління перед воєводським сеймиком.

## Від редакції

## ЧОМУ МИ ГАЄМО ЧАС

Польща не була під радянським союзом. Її села мали потенціал і людський ресурс управління. Поляки розглядали пана, як того, хто вміє і повинен найкраще служити їм. Вони не хотіли давати перевагу будь-кому, а хотіли мати рівний доступ до влади і змусити владу служити їм. Вони шукали таку систему. Нарешті, вони мали дійсно незалежні профспілки – громадські організації, що не слухалися керівника, допомагаючи йому здирати шкуру з працівників, а гуртом захищалися від амбіцій керівника, захищаючи інтереси кожного окремо взятого працівника. Тобто, які захищали їхній інтерес і були при владі – були владою. У нас, на Україні, і сьогодні цього нема. Це не означає, що на Україні не можна зробити реформу потрібну людям. Можна, але треба дещо радикальніші дії. Для цього насамперед треба людську Верховну раду і ради на місцях, щоб у них були депутати не хабарники, а святі, що думатимуть перше про наше, а потім про своє. Де таких взяти? Шукати добрих, спроможних людей, переконувати, просити, щоб вони йшли у депутати, допомогти їм ними стати. Після зробити не політичну а дійсно адміністративну реформу, яка влаштує кожну громаду. Можна зачепити і територію, але так, як вони поділені Богом природно: Поділля, Полісся, Галичина, Буковина, Донбас тощо. Такий поділ дасть можливість справедливого економічного підходу до планування розвитку регіонів. Адже не можна однаково підходити до розвитку на землях подільського чорнозему і на поліських пісках, або в гірській місцевості Галичини і на териконах Донбасу тощо. Такий перерозподіл буде вигідним не лише Україні в цілому, а й області зокрема. Візьміть для прикладу сьогоднішню територію Хмельницької області. Центр – чорнозем, Північ – пісок, Південь – відрізняється від обох. Чому б їх не зробити відповідно: Південь, не подільську частину – до Буковини; Центр – до Поділля, а Північ, не подільську частину – до Полісся. Можливо й не всі території варт перерозподіляти, це хай пропонують науковці, вирішуватимуть громади, а приймати треба референдумом усім українським народом.

# ЯК ТОРКНУТИ НЕДОТОРКАН

**Необхідність гарантування основних прав та свобод особи, залученої у сферу кримінального внесення змін до Закону України "Про статус депутатів місцевих рад" № 2854-IV від торканності. Президент України звернувся до Конституційного Суду України з поданням про тиці. Наприклад, депутати Тернопільської обласної ради відмовили прокурору області**

Є визначений законом судовий порядок застосування до депутата місцевої ради (далі — депутат) підписки про невийзд. Такий самий порядок передбачено і при застосуванні щодо депутата такого запобіжного заходу як взяття під варту. Ці законодавчі новели потребують чіткого викладення процедури судового порядку застосування згаданого запобіжного заходу до депутата. Законодавець не вказав суб'єктів та форму звернення до суду про одержання згоди на застосування щодо депутата підписки про невийзд, не визначив підсудність та строки розгляду судом, порядок та види рішень, які приймає суд за результатами розгляду зазначених звернень.

Виходячи зі змісту вже зміненої Законом ч. I ст. 31 Закону "Про статус депутатів місцевих рад" однією з підстав розгляду судом справи про обрання щодо депутата одного з перелічених запобіжних заходів є надання згоди відповідної ради про обрання стосовно цієї особи такого запобіжного заходу. Окрім того, законодавець проявив непослідовність зазначивши, що для одержання згоди місцевої ради на притягнення депутата до кримінальної відповідальності, його арешт або застосування до нього заходів адміністративного стягнення, що накладаються у судовому порядку, відповідний прокурор вносить у раду подання, не вказавши, хто і який документ повинен вносити до відповідної ради, якщо є підстави для обрання щодо депутата запобіжних заходів у вигляді підписки про невийзд або взяття під варту. Думається, що і в наведеному випадку слід подавати до місцевої ради подання.

## ОСОБЛИВОСТІ ОБМЕЖЕННЯ НЕДОТОРКАННОСТІ

Перш за все, подання, яке вноситься до місцевої ради, повинно відповідати тим вимогам, що ставляться до подання, яке з наведених питань подається до суду. Думається, що подання, як і будь-яке процесуальне рішення, повинно бути мотивоване. Зазначена вимога зумовлена міжнародними договорами України та практикою їх застосування. Так, в Ко-

мюніке Секретаря Європейського суду з прав людини щодо рішення у справі "Новоселецький проти України" зазначається, що якби у представників прокуратури не було обов'язку викладати мотиви своїх рішень, то права, які гарантуються Конвенцією, не були б ефективними та втрачали б своє практичне значення (Вісник Верховного Суду України. — 2005. -№ 8 (60). - с 23.). У цьому ж поданні, наприклад, про обрання щодо особи запобіжного заходу у вигляді взяття під варту, застосовуючи за аналогією п 4 постанови Пленуму Верховного Суду України "Про практику застосування судами запобіжного заходу у вигляді взяття під варту та продовження строків тримання під вартою на стадіях дізнання і досудового слідства" від 25.04.2003 № 4, повинно бути вказано: якого рівня прокурор вносить подання; прізвище, ім'я та по батькові особи, щодо якої вноситься подання; дата й місце її народження; посилення на обставини, зазначені у ст. 150 КПК; дані про злочин, у вчиненні якого особа підозрюється, обвинувачується, та його кримінально-правову кваліфікацію; підстави для обрання запобіжного заходу. Місцева рада не повинна розглядати подання, яке внесено прокурором невідповідного рівня. Наприклад, не підлягатиме розгляду подання про взяття депутата обласної ради під варту, якщо таке подання внесено прокурором району.

Деякі з перелічених обставин можуть бути відомі лише особі, у провадженні якої знаходиться справа, отже доцільно зазначити, що подання на одержання згоди відповідної місцевої ради про застосування перелічених запобіжних заходів до депутата, як і подання на одержання згоди відповідної місцевої ради на притягнення депутата до кримінальної відповідальності, його арешт або застосування до нього заходів адміністративного стягнення, що накладаються у судовому порядку, повинно складатись особою, у провадженні якої знаходиться кримінальна справа, за погодженням з прокурором. Крім того, відповідно до

нової редакції ч. 3 ст. 31 Закону "Про статус депутатів місцевих рад" таке подання вноситься до місцевої ради лише прокурором.

Оскільки прокурор вищого рівня має право відкликати подання про одержання згоди на притягнення депутата до відповідальності, внесені прокурором нижчого рівня (ч. 3 ст. 31 Закону "Про статус депутатів місцевих рад"), то необхідно вказати, в якій формі має право прокурор відкликати таке подання. Певне, що таке подання прокурор має право відкликати шляхом винесення постанови про відкликання подання, в якій він повинен викласти мотиви прийнятого рішення. Також законодавець не вказав про вид відповідальності, до якої мають наміри притягти депутата дані посадові особи. І лише з контексту Закону "Про статус депутатів місцевих рад" можна здогадатися, що мова йде саме про кримінальну відповідальність. Проте, не виключено, що ця невизначеність означає, що мова йде про будь-яку відповідальність.

Законодавець наділивши прокурора правом подання про притягнення депутата до кримінальної відповідальності, не давав йому права відкликати й інші подання, внесення яких передбачено даним Законом "Про статус депутатів місцевих рад" (наприклад, подання про одержання згоди відповідної ради на взяття депутата під варту).

Кримінально-процесуальним законодавством не передбачено такої підстави зупинення досудового слідства як звернення до місцевої ради з відповідним поданням. Отже, робимо висновок, що у ході подальшого провадження по справі можуть виникнути обставини, які свідчитимуть про вчинення злочину іншою особою, а отже і необхідність у розгляді такого подання місцевою радою відпадає. Подання може бути відкликано до завершення його розгляду місцевою радою.

Складнощі на практиці будуть викликатимати й положення, що подання про одержання згоди на притягнення депутата до кримінальної відповідальності

## ВИДИ РЕФЕРЕНДУМІВ ТА ХТО ПРИ

Відповідно до статті 5 Конституції України носієм суверенітету і єдиним джерелом влади в Україні є народ. Народ здійснює владу безпосередньо і через органи державної влади та органи місцевого самоврядування.

Отже, народовладдя в Україні реалізується на основі Конституції через інститути безпосередньої (прямої) чи представницької (виборчої) демократії. До інститутів безпосередньої демократії, які забезпечують ухвалення державного рішення прямим волевиявленням народу, зокрема, відносять референдум.

Найважливішою формою безпосе-

редньої демократії є референдум — спосіб прийняття громадянами України через голосування законів та інших рішень з важливих питань загальнодержавного і місцевого значення.

Референдум — це голосування населення всієї держави (загальнодержавний референдум) або певної частини її населення (місцевий референдум) з метою вирішення найважливіших питань державного та суспільного життя.

Згідно зі статтею 72 Конституції України всеукраїнський референдум призначається Верховною Радою України або Президентом України

відповідно до їхніх повноважень, встановлених Конституцією України.

Всеукраїнський референдум проголошується за народною ініціативою на вимогу не менш як, трьох, мільйонів громадян України, які мають право голосу, за умови, що підписи щодо призначення референдуму зібрано не менш як у двох третинах областей і не менш як по сто тисяч підписів у кожній області.

Відповідно до статті 73 Конституції України тільки всеукраїнським референдумом вирішуються питання про зміну території України.

Згідно зі статтею 74 Конституції



# НІСТЬ ДЕПУТАТІВ МІСЦЕВИХ РАД

*судочинства, та відповідні політичні фактори, призвели до прийняття Закону України "Про 08.09.2005 р. (далі — Закон), яким було посилено гарантії депутатів місцевих рад щодо їх недо визнання Закону неконституційним, але Закон вже досить активно застосовується на прак в наданні згоди на притягнення до кримінальної відповідальності голови цієї обласної.*

вноситься перед пред'явленням депутату обвинувачення (ч. 3 ст. 31 нової редакції Закону "Про статус депутатів місцевих рад"). Відповідно до вимог ст. 131 КПК слідчий, якщо є досить доказів, які вказують на вчинення злочину певною особою, виносить постанову про притягнення цієї особи як обвинуваченого. Звідси випливає, що перш ніж, наприклад, звернутися до відповідної ради з поданням, слідчий повинен винести постанову про притягнення депутата як обвинуваченого, в якій вій і повинен сформулювати обвинувачення. Однак, ст. 133 КПК пов'язує факт винесення цієї постанови з виникненням відповідних обов'язків у слідчого щодо пред'явлення особи обвинувачення. Так, відповідно до ст. 133 КПК обвинувачення повинно бути пред'явлено не пізніше двох днів з моменту винесення слідчим постанови про притягнення даної особи як обвинуваченого і в усякому разі не пізніше дня явки обвинуваченого або його приводу.

У свою чергу Конституційний Суд України в рішенні по справі про депутатську недоторканність від 27 жовтня 1999 року № 9-рп/99 зазначив, що кримінальна відповідальність настає з моменту набрання законної сили обвинувальним вироком суду. Притягнення до кримінальної відповідальності, як стадія кримінального переслідування, починається з моменту пред'явлення особи обвинувачення у вчиненні злочину. Водночас і ч. 3 ст. 31 Закону "Про статус депутатів місцевих рад" передбачає, що подання вноситься перед пред'явленням депутату обвинувачення. На підставі викладеного можна дійти висновку, що пред'явити обвинувачення депутату місцевої ради з дотриманням вимог чинного законодавства досить складно.

Оскільки в поданні про надання згоди на притягнення депутата до кримінальної відповідальності фактично формулюється обвинувачення, то цьому депутатаві потрібно забезпечити право користуватися послугами захисника. А отже і захисник повинен бути повідомлений про час та місце розгляду такого подан

ня місцевою радою та мати право брати участь у цьому розгляді. Із означеного логічним буде законодавчо покласти на місцеву раду обов'язок після заслуховування прокурора заслухати доводи як депутата, так і його захисника, в ході розгляду подання. Щодо аналізу видів рішень, які уповноважена приймати місцева рада за результатами розгляду подання, потрібно вказати на те, що законодавець визначив лише один вид рішень: відмову місцевої ради в наданні згоди на притягнення депутата до кримінальної відповідальності. Зрозуміло, що місцева рада може й надати згоду на притягнення депутата до кримінальної відповідальності. Кожному гарантується право на оскарження у суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, посадових і службових осіб (ч. 2 ст. 55 Конституції України) депутат та його захисник, не чекаючи доки їх подання буде розглянуто судом, повинні мати змогу оскаржувати вищезгадані рішення місцевої ради до суду. При цьому такі скарги, за загальним правилом, повинні направлятися до місцевого суду за місцем розташування місцевої ради, яка прийняла відповідне рішення. Місцевий суд, розглянувши в кримінально-процесуальному порядку такі справи, може, зокрема, прийняти рішення про скасування рішення місцевої ради про надання згоди на притягнення депутата до кримінальної відповідальності. Таке рішення може бути прийнято судом, якщо місцева рада розглянула подання, яке було внесено прокурором невідповідно рівня.

## ЯК ВЗЯТИ ПІД ВАРТУ ДЕПУТАТА МІСЦЕВОЇ РАДИ

Загалом порядок застосування щодо депутата запобіжного заходу у вигляді взяття під варту умовно можна поділити на три етапи. Перший етап: складання подання особою у провадженні якої знаходиться кримінальна справа, та його погодження з прокурором. Окрім перелічених вимог щодо змісту такого подання в даному процесуальному документі слід вказати, що особа, стосовно якої складено подання, є депутатом та

зазначити відповідні докази. Вочевидь, що особа, стосовно якої слідчим складено подання, повинна набувати статусу підозрюваного. Адже саме у цьому документі формулюється обвинувачення. Тому така особа повинна мати право на захисника. І вже на цьому етапі діяльність захисника, який надав прокурору свої заперечення щодо подання, може призвести до того, що прокурор не погодить таке подання.

Другий етап: внесення подання прокурором до місцевої ради та розгляд подання останньою.

Третій етап: розгляд подання судом. Наведений етап характеризується наступними особливостями. По-перше, подання про обрання щодо депутата запобіжного заходу у вигляді взяття під варту окрім всього іншого, повинно містити дані про одержання згоди місцевої ради на притягнення депутата до кримінальної відповідальності. Тому суди не повинні брати до провадження подання, якщо на порушення ст. 31 Закону "Про статус депутатів місцевих рад" не було одержано згоди місцевої ради на притягнення депутата до кримінальної відповідальності. По-друге, до суду надається рішення місцевої ради про надання згоди на притягнення депутата до кримінальної відповідальності. У разі відмови органом дізнання, слідчим, прокурорам у наданні такого рішення місцевої ради або тільки копії такого рішення суддя повинен повертати подання прокуророві без розгляду.

*Підготовлено до друку за матеріалами статті „Недоторканість депутатів місцевих рад у сфері кримінального судочинства“ Олександра Дроздова асистента кафедри кримінального процесу Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого, кандидата юридичних наук, магістра державної служби опублікованої у ЮВУ №44(540).*

*Готував:*

*Олександр Добровольський*

# ЗНАЧАЄ РЕФЕРЕНДУМИ В УКРАЇНІ

Україні референдум не допускається щодо законопроектів з питань податків, бюджету та амністії.

Згідно зі статтею 85 Конституції України до повноважень Верховної Ради України, зокрема, належить призначення всеукраїнського референдуму з питань, визначених статтею 73 Конституції України.

Відповідно до статті 106 Конституції України Президент України, зокрема, призначає всеукраїнський референдум щодо змін Конституції України відповідно до статті 156 Конституції України, проголошує всеукраїнський референдум за народною

ініціативою.

Статтею 138 Конституції України встановлено, що до відання Автономної Республіки Крим, зокрема, належить організація та проведення місцевих референдумів.

Згідно зі статтею 143 Конституції України територіальні громади села, селища, міста безпосередньо або через утворені ними органи місцевого самоврядування, зокрема, забезпечують проведення місцевих референдумів та реалізацію їх результатів.

Відповідно до статті 38 Конституції України громадяни мають право брати участь в управлінні державними

справами, у всеукраїнському та місцевих референдумах, вільно обирати і бути обраними до органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

Статтею 70 Конституції України встановлено, що право голосу на виборах і референдумах мають громадяни України, які досягли на день їх проведення вісімнадцяти років.

Основні питання, пов'язані з організацією та проведенням референдумів, регулюються Законом України "Про всеукраїнський та місцеві референдуми".

# МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ

Відповідно до статті 140 Конституції України місцеве самоврядування є правом територіальної громади жителів села чи добровільного об'єднання у сільську громаду жителів кількох сіл, селища, міста самостійно вирішувати питання місцевого значення в межах Конституції і законів України.

Особливості здійснення місцевого самоврядування в містах Києві та Севастополі визначаються окремими законами України (зокрема, Законом України "Про столицю України — місто-герой Київ").

Місцеве самоврядування здійснюється територіальною громадою в порядку, встановленому законом, як безпосередньо, так і через органи місцевого самоврядування: сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи.

Органами місцевого самоврядування, що представляють спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ та міст, є районні та обласні ради.

Питання організації управління районами в містах належить до компетенції міських рад.

Сільські, селищні, міські ради дають можливість за ініціативою жителів створювати будинкові, вуличні, квартирні та інші органи самоорганізації населення і наділяти їх частиною власної компетенції, фінансів, майна.

Згідно зі статтею 142 Конституції

України матеріальною і фінансовою основою місцевого самоврядування є рухоме і нерухоме майно, доходи місцевих бюджетів, інші кошти, земля, природні ресурси, що є у власності територіальних громад сіл, селищ, міст, районів у містах, а також об'єкти їхньої спільної власності, що перебувають у управлінні районних і обласних рад.

Держава бере участь у формуванні доходів бюджетів місцевого самоврядування, фінансово підтримує місцеве самоврядування.

Відповідно до статті 144 Конституції України органи місцевого самоврядування в межах повноважень, визначених законом, приймають рішення, які є обов'язковими до виконання на відповідній території.

Закон України „Про місцеве самоврядування в Україні” відповідно до Конституції України визначає систему та гарантії місцевого самоврядування в Україні, засади організації та діяльності, правового статусу і відповідальності органів та посадових осіб місцевого самоврядування.

Відповідно до статті 2 Закону України „Про місцеве самоврядування в Україні” місцеве самоврядування в Україні — це гарантоване державою право та реальна здатність територіальної громади — жителів села чи добровільного об'єднання у сільську грома-

ду жителів кількох сіл, селища, міста — самостійно або під відповідальність органів та посадових осіб місцевого самоврядування вирішувати питання місцевого значення в межах Конституції і законів України.

Згідно зі статтею 6 Закону України „Про місцеве самоврядування в Україні” первинним суб'єктом місцевого самоврядування, основним носієм його функцій і повноважень є територіальна громада села, селища, міста.

Відповідно до статті 10 Закону України „Про місцеве самоврядування в Україні” сільські, селищні, міські ради є органами місцевого самоврядування, що представляють відповідні територіальні громади та здійснюють від їх імені та в їх інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією України, Законом України „Про місцеве самоврядування в Україні” та іншими законами.

Обласні та районні ради є органами місцевого самоврядування, що представляють спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ, міст, у межах повноважень, визначених Конституцією України, Законом України „Про місцеве самоврядування в Україні” та іншими законами, а також повноважень, переданих їм сільськими, селищними, міськими радами.

## Сказання мцрх

Наш розум блудить з часів Адама.  
Яка ж сила сильніше блуду?

**Аль — Мааррі**

Тільки перед смертю людина пізнає,  
що їй треба було робити.

**Осет**

Сенс життя схований марнотою  
існування.

**Г.Е. Малкін**

Він помер, коли пізнав свій підсумок.

**Г. Маркес**

Хто знає, що є благо людині при  
житті в пороховані дні її марнотного  
життя.

**Соломон**

Горе людям, не знающим сенсу свого  
життя.

**Б. Паскаль**

Люди на стільки гупі, що повторюваний утиск здається їм правом.

**К. Гельвеці**

Зміна режиму нічого не змінює в умовах життя окремих осіб. Ми зовсім незалежні від конструкції і хартії, але залежні від інстинктів і від вподобань.

**А. Франс**

Всяка безпартійність штучна. Людина завжди партійна і абсолютно права в цьому. Сама безпартійність партійна.

**Г.К. Ліхтенберг**

Що на світі від сонця краще? Що тепліше пуху гріє?

Серце, те, що не старіє.

**П.Г. Тучина**

На крик душі ехо

не відгукується.

**Б.Ю. Крутієм**

Нема в тебе, людино,  
нічого крім душі.

**Піфагор**

Смерті найменше бояться люди,  
чиє життя має найбільшу ціну.

**І. Кант**

Що таке життя? Це мандрівка: прокласти собі шлях, не знаючи, куди йти, для чого йти.

**Г.С. Сковорода**

...шукайте ж найперш Царства Божого й правди Його

Писання від Матвія розд.6, вірш 33

### “Вісник малозахищених”

Інформаційна громадсько-політична газета.

**Засновник** - ГО “З'єднання борців “За справедливість”.

Свідectво про державну реєстрацію  
КВ № 9485

від 11.01.2005 р.

**Голова редакційної ради**  
**Анатолій Войтко**

### Адреса редакції:

вул. Набережна, 7, м. Нетішин,  
Хмельницька обл., індекс 30100  
тел.: (03848) 3-22-14,  
факс: (03848) 3-45-23  
e-mail: zbzs@nh.km.ua

Газета виходить двічі на місяць  
Розповсюдження газети безкоштовне, для  
передплатників і бажаючих купити у роздріб  
за пільговою ціною.  
Передплатний індекс **08697**.  
Ціна по Україні 54 коп.,

по Хмельницькій обл. 50коп.  
Програмні цілі: захист інтересів  
скривджених, принижених, знедолених і  
несправедливо ображених; надання  
консультацій  
Виявляйте, картайте, допомагайте -  
ГУРТОМ ПОБОРЕМО

Редакція не завжди поділяє позиції авторів публікацій; залишає за собою право редагувати та скорочувати тексти, змінювати заголовки. Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних назв та інших відомостей несуть автори публікацій. Листування з читачами - тільки на сторінках газети.

У разі передруку посилання на “Вісник малозахищених” обов'язкове

**Банківські реквізити:**  
р/р 26004732741350 в Рівненській обласній  
філії УСБ м. Острог, МФО 333012, Код  
ЄДРПОУ 22764531

Газета друкується у  
**ПП “ПАРІ-БРОК”**  
місто Нетішин  
**Тираж: 2000 Зам. №355**